

beeld, doch waar dit niet het geval was, bleef het smalle perceel ook in den nieuwen staat gehandhaafd, totdat een meer vermogend burger twee of meer perceelen samentrok. Voorbeelden daarvan levert b.v. de Groenendaal zuidzijde, waar oorspronkelijk perceelen van 10 voet voorkwamen waarvan er later twee tot één of drie tot twee verkaveld werden. Er zijn echter óók voorbeelden, dat de verkaveling verslecht werd en wel reeds bij den eersten bouw; zoo toont het project voor de uitgifte der gronden van den Sint Sebastiaans doele in 1583 zoowel aan de Botersloot als aan de Lombardstraat 10 perceelen, van 16 voet of 4.96 M., doch de plattegrond van Van Berckenrode uit 1626 geeft er 12 aan elke straat te zien, van gemiddeld 4.13 M. breedte, wat bevestigd wordt door den perceelsgewijzen plattegrond van Temminck uit 1839. Tegen dit versmallen der erven zou dan ook bij den grooten uitleg aan de rivierzijde, in het begin der 17e eeuw, een uitdrukkelijk verbod worden uitgevaardigd: de perceelen aan de oostzijde van de Leuvehaven en die tusschen Wijnhaven en Wijnstraat moesten 20 voet breed *blijven*.

De afstand welke het oudste stadsplan tusschen de straten liet, was over het algemeen gering; groote binnenterreinen kwamen dan ook bijna niet voor, de toch al beperkte ruimte van de oude landstad werd door de waterlopen, welke haar in dezelfde richting sneden, in smalle strooken verdeeld. Alleen het Oostvierendeel maakte daarop een gunstige uitzondering en hier zou zich dan ook in hoofdzaak in de tweede helft der 16e eeuw de „innerlijke” ontwikkeling van de landstad voltrekken.

Als merkwaardig voorbeeld hoe men in de 16e eeuw den grond verkavelde, daar waar geen belemmering ondervonden werd van bestaande bebouwing, mag zeker wel gelden het hierboven aangehaald project voor de terreinen van den Sint Sebastiaans doele, tusschen Botersloot en Lombardstraat. Aan de noordzijde, waar een windmolen met werf eraan paalde (Molenwerf), had de begrenzing een zeer onregelmatig verloop, wat tot gevolg had dat, vermits de 20 voet breede dwarsstraten onder rechte hoeken op de hoofdwegen ontworpen werden, de diepte der perceelen aan de noord-